

# دردو غو منزل لند دی

(اردو وسیاست درسه دهه اخر افغانستان)

پر کتاب کره کتنه

Download from: [aghalibrary.com](http://aghalibrary.com)

لیکوال

حضرت الله عصمتی

۱۳۸۰ ک



AFGHANISTAN CENTRE AT KABUL UNIVERSITY



3 ACKU 00010820 8

# دروغو منزل لنډ دی

(اردو و سیاست درسه دهه اخر افغانستان)  
پر کتاب کره کتنه



لیکوال

حضرت الله عصمتي

۱۳۸۰ ل کال

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

## کتاب پېژندنه

---

- نوم : د دروغو مزل لنډه دی  
لیکوال : حضرت الله عصمتي  
خپرنډوی : په خپله  
چاپ شمېر : (۵۰۰) ټوکه  
چاپ کال : ۱۳۸۰ ل ۲۰۰۱ م کال

## سريزه

خرگنده ده چې دبشري ټولنو تاريخ يوازې او يوازې دهماغو هنداره او حافظه گڼل کېږي، تاريخ له همدې بشري پېښو او کړو وړو پرته څه نه دی، تاريخ دوخت او زمان څرنگوالی او دپېښو عوامل ټول څېړي او خپله لمن کې يې رانغاړي.

يوازې او يوازې وتلي، بې غرضه او مسلکي پوهان او مورخين دغه ډول پانې ليکلای شي، ځکه که چېرې مغرض، نامسلکه او ناپوهه کسان دټولني دتېرو کړو، وړو او پېښو په باب څه وليکي نو بې له شکه دټولني هنداره به خرپه او دهماغې ټولني حافظه به ويجاړه او دانهراف خواته رهي شي.

لهدغو لنډو خبرو څخه مو موخه داده چې تاسو لوستونکو ته په پوره صداقت عرض وکړم، چې نه

مورخ يم، نه ليکوال او نه هم کره کتونکی او  
منتقد، خو کله کله انسان دې ته اړشي چې  
دمغرضو او ناپوهو، په اصطلاح ليکوالو په باب  
دنظر څرگندونه وکړي او دسترگو ليدلي حالات  
ټولني ته وړاندې کړي، چې خدای مه کره راتلونکی  
ځوان مورخين کله چې په تاريخ ليکلو پيل کوي،  
ددغه راز نامسلکي کسانو، ناپوهو او خود  
غرضو ليکوالو منابعو ته دماخذ په توگه مراجعه  
ونه کړي.

ح، عصمتي.

## د دروغو مزل لنډ دی

څوموده دمخه مې دخپل یو تن ملگري په کور کې یو کتاب ولید، د کتاب پوښ او نوم زما پام ځانته راواړوه، علت دا و چې د کتاب پوښ ته تور، سور او زرغون رنگ چې دگران افغانستان ملي بیرغ دی ښکلا ورکړې وه، د کتاب عنوان د (اردو و سیاست درسه دهه اخرا افغانستان) او لیکوال یې ښاغلی ستر جنرال محمد نبي عظیمي دی.

د کتاب عنوان زما د منصبدارۍ خاطرې را په زړه کې، څه ښه زړه وره او پیاوړې اردو مو درلوده، څه پروطن مین تنکي او باتوره ځوانان مو درلودل، پرته له دې چې ورسره د پښتون، تاجک، هزاره او یا ازبک فکرونه وي، په یوه مورچل کې ناست وو،

دوطن په مینه او دخلکو د هوسا او ارامه ژوند  
لپاره یې چوپړ کاوه او دهبواد دځمکنی تمامیت  
ساتنه یې کوله، بڼه عصري او پرمختللي وسله یې  
په لاس کې وه، بڼه اتل پیلوټان مو درلودل چې په  
سیمه کې یې ساری نه و،

ددې پورتنی ادعا انځور هغه باشهامتہ افغان  
ژورنالیست چې په کراتو د وطن په پولو، جگو غرو  
رغو او مورچلونو کې یې ددې اتل پوځ له سرتېرو او  
ظابطانو سره مرکې کړې او بیایې د راډیو او  
تلویزیون له لارې خلکو او نړۍ ته وړاندې کړې وې.  
دافغان دملي اونومیالی پوځ له هیبته ان تر پولو  
هاخوا گاونډیو هم ارامه خوب نه درلود، له بده  
مرغه چې دځینو بې فرهنگو قدرت غوښتونکو  
عناصرو او دملي پخلاینې ددښمنانو له خوا دخپل  
ناولي ارمان دبري او بقا په خاطر دا اتل پوځ په  
چال، نېرنگ او دوکه په سلوکې سل ویجاړشو،  
خوله نېکه مرغه چې دملي اردو ویجاړونکو او



دغو ملي خاينينو ته هم له تورمخى پرته بل څه  
ورپه برخه نه شول.

دپاکستان دپخواني صدر اعظم نواز شريف خوب  
او خيال دشراو فساد دعاملینوله خوا عملي شو،  
ځکه چې دشراو فساد دعاملینو بادار خپلو خلکو  
ته وويل، چې ما پاکستان ته ډېر لوی خدمت وکړ،  
هغه دا چې دافغان درې سوه کلن پياوړی پوځ مې  
په خپله دافغانانو په لاس ړنگ او ويجاړ کړ.

ما له خپل نوموړي دوست څخه داکتاب په  
امانتې ډول واخيست، کتاب مې ولوست، څو ځلي  
مې ولوست او ورسره جوخت مې داستاد الفت  
صیب شعر راپه یاد شو چې ويلي يې وو:

نه ومه خبر پرده مې لږه غوندې جگه کړه

نه دي دويلو هغه څه چې ما ليدلي دي.

ددغه کتاب تر مطالعې وروسته په هغه څه چې زه  
وپوهېدم هغه يوازې دعظيمي صیب خان ستاينه،  
دروغ ويل، له خان نه اسطوره اتل جوړول، دپښتو

او پښتنو په باره کې له تعصب نه ډکې خبرې،  
د خپل وطن دښمنه فرکسیون تعریف او توصیف او  
داردو له سپېڅلې نوم نه له ناوړې گټې اخیستنې  
پرته څه نه و. ده په خپل وخت دې کتاب کې د دې  
پرځای چې د درې سوه کلونو پوځ اصلي ماهیت د  
وطن د پولو ساتنه، د خپلواکۍ د گټلو او  
دموکراسۍ په لاره کې داردو په باب څه ولیکي،  
له خپل وچ تعصب پرته بل څه نه و لیکلي. په اصل  
کې د کتاب عنوان او د کتاب مطالب یو له بل سره  
تضاد کې دي.

سربېره پردې د افغان باغروړه او غیرتمن بچیان  
د ملي اردو بادرده او سرتېرې منصبداران هم دا نه  
شي زغملای، چې هرڅوک د افغانستان د ملي او  
قهرمان پوځ تر نامه لاندې د افغانستان وسله وال  
پوځ د توهین، تحقیر او سپکاوي هڅه وکړي او په  
دې نامه د خپلو خیالي پوځونظریاتو او خپلو  
خیانتونو دبرات موجبات برابر کړي او په دې ډول

نوی سیاسی لوبه ترسره کری.  
که عظیمی صیب نورمحمد تره کی، حفیظ الله  
امین، ډاکټر نجیب الله، سترجنرال محمد اسلم  
وطن جار، همدارنگه سترجنرال محمدرفیع، ډگر  
جنرال شهنواز تنی ځینو نامتو او مبارزو پښتنو  
مشرانو او منصبدارانو ته دخاین، جانی، فاشیست  
او بېسواده خطاب کری، دا خبره نه ده، دا د عظیمی  
صیب نمک حرامی، پښتون دښمنی او ستمی  
تگلاره ده.

ترتولو بده لا دا چې نوموړی د قلم حرمت او عفت  
هم په پام کې نه دی نیولی، زما په نظر د قلم حرمت  
او عفت ساتل د لیکوال دښه علمیت او پوهې  
څرگندوی دی، چې دا ښاغلی ورڅخه بې برخې  
دی.

همداراز عظیمی صیب دخپل کتاب په ۵۲۰  
مخ کې د جنرال مومن له خولې لیکي: "پښتانه  
فاشیست دي او موږ نه غواړو نجیب او د پښتنو

فاشيزم ته تسليم شو.

که څه هم دا خبره اسناد نه لري خو که مومن داله دروغو ډکې او بې مفهومه خبرې کړي دي، نو هغه هم دتور ائتلاف غړی و او تا د هغه خبرې دتائيد په ډول په خپل کتاب کې ليکلي، نوله دې جوتېږي چې ستا او دمومن خوله يوه ده. داستا او ستا دستمي ائتلاف بدنامه خبرې دي چې په هېواد کې يې دپښتو او فارسي مسله او داسې نورې مسلې دبريادۍ لپاره پيل کړي.

له بلې خوا که له بناغلي عظيمي نه پوښتنه وشي چې ته دې خبرې ته کوم شاهد لري چې جنرال مومن دا له تعصب نه ډکې خبرې کړي، نو وايي به چې (پيگير) هم په دې وخت کې هلته په حيرتانو کې ماسره يو ځای و او هغه مې شاهد دی، نو د عظيمي صيب دا خبرې سړي ته دگيدړې او بزگر کيسه ور په يادوي چې:

وايي: يوې گيدړې د بزگر چرگ خورلی و، بزگر

بله ورځ گیدړه په لومه کې ونيوله او دوهلو په وخت کې یې ورته وویل، چې ولې دې زما چرګ خوړلی دی؟ گیدړې په ژړا، ژړا ورته وویل چې ما ستا چرګ نه دی خوړلی، بزګر ورنه وپوښتل، ته کوم شاهد لرې چې زما چرګ دې نه دی خوړلی؟ گیدړه بې وزله چې سخته دبزګر دوهلو له لاسه خپله شوې وه خپله لکۍ یې ورته وښوروله او بزګر ته یې وویل: وګوره لکۍ مې شاهدي وايي چې ما ستا چرګ نه دی خوړلی.

عظیمي صیب هم همداسې درواخلی، او که نه نو واقعیت خو دادی چې نه ډاکټر نجیب الله او نه کوم بل په قام پښتون مشر دنورو ورونو قومونو دسپکاوي، بربادی او ځورولو هڅه کړې ده دغه ډول چلند یې دپښتو دستر قام له کرکتر او خصلت سره مناسبه ګاڼه.

پښتون قام دافغانستان سرلوري دټولو افغانانو په پیوستون او یووالي کې ګوري او که

عظیمي صیب په دغه شان بد ویلو محترمو  
لوستونکو ته کوم ذهنیت ورکوي، دابه پرېږدوه  
خپله ملت په دې برخه کې څه وايي، چا دپرگنو په  
منځ کې ځای درلوده او څوک منفور و، دتاریخ  
عادلاڼه قضاوت ته به سترگې په لار شو، دوطن  
بې غرضه او رښتیني تاریخ لیکونکي به راپیداشي  
او ددې درې لسيزو هر اړخیز واقعیتونه به ولیکي.  
لکه مرحوم غبار صیب چې ځلانده تاریخ  
(افغانستان درمسیرتاریخ) لومړی ټوک په ۷۱۷مخ  
کې ښه تاریخي واقعیت لیکلی دی، هغوی  
لیکي، (برگډه عظیمو دوخت امیرته دخپلې خوش  
خدمتی په بدل امتیازات ترلاسه کول او دپرو ازادي  
غوښتونکو سر یې په کفن کې ونغښته.)

عظیمي صیب دخپل فامیل دستاینې په ترڅ کې  
دکتاب په ۴۲ مخ ۱۶ کرښه کې لیکي (...در فامیل  
ما که بیشتر انها افسران ورجل مشهور نظامی  
بودند...)

نوله دې نه جوتېږي چې له هغو مشهورو رجالو نه  
يې يو هم برکله عظيمو و (مشت نمونه خروار)  
بناغلو لوستونکو!

په لومړيو وختونو کې دافغانستان دخلک  
ديموکراتيک گوند يو تعداد منحرفو او متعصبو  
ليډرانو په خپلو حلقو کې دخلقي او پرچمي په نوم  
وطنپال ځوانان راټول کړل، ترڅو دخپل گروپ  
دکميت په لورولو سره خپلو شومو اهدافو، خپلو  
خوبونو او پوڅو خيالونو، ارمانونو ته ورسېږي، خو  
بيايې لاهم تنده ماته نه شوه، دانگليس له فارمول  
نه يې گټه واخيسته، چا دخان چارپېره پښتانه  
راټول کړل او چا تاجک، ان په يوې کورنۍ کې يو  
ورور ځان دپښتون په مليت، او بل ورور ځان دتاجک  
په مليت پورې منسوب کړل، نو انسان نه پوهېږي  
چې داکار دپرگنو دترايستې لپاره وه او که نه  
کاسې لاندې کومه بله نيم کاسه وه.

دميوند نشراتي مرکز د عظيمي صيب دکتاب په

باره کې په خپل یادښت کې لیکلي دي ( باوجود  
یکجانبه بودن نگرش او نسبت به قضایا... )

ناشر واقعیت لیکلی، بناغلي عظیمي خپل ټول  
کتاب یو اړخیز لیکلی، لوستونکي ته پوښتنه  
پیدا کېږي ایا د شور له کودتا او بیا دروسانو له  
یرغل او د ډاکټر نجیب الله تر پرځېدو پورې تا او  
ستاملګرو دخپل قدرت او صلاحیت په موده کې  
خیانت او جنایت نه دی کړی؟ ایا تاسې پرښتې  
وی؟

که چېرې تاسو عالی جناب یو په سلوکې دخپل  
خان او خپل ګروپ خیانتونه او جنایات په دې  
تور کتاب کې لیکلي وای نو ستاسو د ګناهونو تله  
به لږ څه سپکه شوې وای او که تاسو بیا هم دخپل  
خیالي کتاب په تورو کرښو کې له توپیره پرته  
دپښتون، تاجک، خلقي او یا پرچمي ټولو ښو ته ښه  
او بدو ته بد ویلي وای او د قلم په بینا سترګو دې  
ورته کتلي او لیکلي وای، نو دا به ښه وه، څرنگه



چې هېڅوک نه شي کولی لمر په دوو ګوتو پټ کړي، نو دلومړني شاه شجاع په توره څېره باندې هم څوک لمن نه شي خورولی. دټولو وړو او زړو افغانانو په ذهن کې لا تراوسه او ترابده به دانغبنتي وي چې شاه شجاع په خپل وخت کې دانګلیس، استازی و، خو دهغه دشهامت په باره کې مرحوم غبارهم دخپل کتاب (افغانستان درمسیرتاریخ) دلومړي ټوک په ۵۵۶ مخ کې لیکلي "در ۱۵ دسمبر شاه شجاع از رفتن به هند انکار کرد واعلامیه جهاد ملی را در برابر انگلیس در بالا حصار امظاً گذاشت. خانم پیل دراین مورد نوشت که: شاه شجاع نه اینکه رفتن به هند را همراه انگلیس نمیخواهد، بلکه طبقات مختلف مردم را برضد انگلیس تحریک مینماید."

زما دا لیکنه یوازې بڼاغلي عظیمي او دهغه باندې ته چې ده ورڅخه دفاع کړې او کوي یې متوجه ده، که څوک (اردو و سیاست درسه دهه اخیر

افغانستان) ترپاسه پورې په بڼه خیرتیا ولولي، نو  
 درحمان بابا هغه شعر به ور په یاد شي چې وايي:  
 که یوه جو دانه عیب وینې په بل کې  
 هغه یو جو دانه عیب به یې لوی غرکړې  
 که دې خپله گناه لویه لکه غروي  
 په حبله حبله به غر دمچ وزر کړې  
 که څوک تله دانصاف په لاس کې درکړې  
 خپل ټټو او دبل اس به برابر کړې  
 تولعنت دې په داهسې منصفې شه  
 چې له حقه وباطل وته نظر کړې.

بناغلی عظیمي صیب! ټول افغانان تا په  
 واقعي بڼه بڼه پېژني او پوهېږي چې د ظاهرشاه له  
 وخت نه رانیولې تر داودخان، تره کي، امین،  
 کارمل، نجیب او رباني پورې په ریایي او کاذبو  
 جامو کې دې ځان وساته، چاسره دې کودتا وکړه او  
 چاسره دې چک چکې؟ دمظلوم افغان ملت دسرو

وينو په تويولو سره دې لوړې رتبې او مقامونه لاس ته راوړل، همدا ته اوستا دستمي باندې جنایتکاران نه وو، چې دملگرو ملتو پلان مو شنډ کړ او دویمه سقاوي مو یو ځل بیا پرخلکو وتپله؟

اوپه پای کې دافغان ولس په منځ کې دتور مستقبل له اصله د نه ځای درلودو له کبله بهرته په تېښته وتښتېدې.

محترم عظیمي صیب! دا به دې ښه په یاد وي هر محصل چې به له حربي پوهنتون څخه بری لیک اخیسته نو دبري لیک داخیستلو پر ورځ به یې په یو لوی محفل کې سوگند یاداوه، چې دا ورځ د(عسکری تحلیف) په نوم یادېده.

د ۱۳۴۳ل کال د لیندې میاشت به دې ښه په یاد وي، چې په حربي پوهنتون کې دې له نورو فارغانو سره یوځای خپل لاس پر قرانکریم کېښود او د(څښتن، هېواد، ټولواک) په نوم دې قسم وخور، فکر کوم نه دې یادېږي، ځکه که واقعاً تا دیوه

افغان او مسلمان بچي په توگه قسم خوړلی و، نو  
تابه د ۱۳۵۲ ل کال د چنگاښ پر ۲۶ مه دمحمد  
داود په پلوی پر خپل قسم پښه نه ایښوده او  
د کودتا پر درېیمه ورځ به دې افتخاري عکس هم  
له محمد داود سره نه اخیسته، چې دخپل تور  
کتاب په ۷۶ مخ کې دې چاپ کړی هم دی او په  
پای کې دی دمحمد داود ملي ارمانونو سره هم  
جفا وکړه.

ښاغلي عظیمي ته خو هغه وخت گوندې هم وي،  
دځینو کسانو په عقیده چې ویل یې گوندیان په  
قسم اړ نه دي، نو بیا دې ولې پر خپل قسم باندي  
پښه کېښوده، ځکه خو ځای لري چې ووايم ته  
دهغه ټولو کمیو او نیمگړتیاوو او خیانتونو سره  
سره چې لري یې یو دسیسه ساز هم وې. تا دخپل  
کتاب په ۹۵ مخ کې لیکلي دي، چې محمد داود  
زه او اصف الله خان ته وبللو او مور ته یې وویل  
چې تاسې له نورو نه ماته نږدې یاست، د سردار

عبدالولي پر ضد اسناد جوړ کړي، ترڅو هغه اعدام ته برابر شي، تاسې دسيسه سازانو د سردار ولي پر ضد رښتيا او دروغ، جعلی اسناد جوړ کړل او هغه مو اعدام ته برابر کړ، خو سردار محمد داود، عبدالولي د کورنۍ اړیکوله کبله وبانښه او خوشې یې کړ. متل دی: (سور ژمی تېر شه او...)

که سړی فکر وکړي سردار عبدالولي د ۱۳۴۶ ل کال د لړم پر درېیمه نېټه دخپل شاهي نظام د پایښت له کبله پر مظاهره چيانو باندي اردو ته د اور امر وکړ، چې په نتیجه کې یې درې تنه شهیدان او څو تنه ټپیان شول.

بناغلی عظیمي صیب تا او ستا باندي ته به څوک

اسناد جوړ کړي، چې اعدام ته برابر شی؟

زما په نظر تاسې ته اسناد لارم نه دي، پر دې چې تاسې له وخته د افغانستان څوړېدلو خلکو له خوا محاکمه او په مرگ محکوم شوي یاست. تا په خپله په کراتو په ننگرهار، پکتیا، لوگر، میدان

بنار او دافغانستان په ګوټ، ګوټ کې د خپلو نظامي فعالیتونو او جنګونو لپسې وهلسې دي او په په دې کتاب کې دې هم لیکلي، په سلګونو بې ګناه او بې دفاع خلک دې د انقلاب ضد او مخالفینو په نوم وژلي دي، د غزني عبدالخالق او د هغوی د کتار ملګري تا ووژل، په لوګر، میدان بنار او پکتیا کې دې د کوچیانو په سلګونو توري کېږدی او کورونه د روسانو تر لارښوونې او بیا هم په خپله قوماندې د راکټو، ټانکونو او بمونو په وسیله وړان او ویجاړ کړل او بادارنو ته به دې راپور ورکاوه، چې په دې کېږدو او کورونو کې ضد انقلاب او مخالفین وو، خو برعکس په دې تورو کېږدو او کورونو کې صرف هغه پښتانه کوچیان بې وزله او بې دفاع بزګران وو چې شهیدان کېدل، نه ضد انقلاب او مخالفین، تا او اصف د لاور چې په بزدل هم مشهور دی د روسانو خوشالولو لپاره په هره سیمه، دفتر او جزو تاملونو کې پښتانه د ضد انقلاب په نامه ووژل.

گرانو لوستونکو!

مور په عسکری کې په اوونۍ کې یوځل وسله  
پاکي درلوده، چې وسله زنگ و نه خوري او خرابه  
نه شي، بناغلي عظیمي دافغانستان اردو ته  
موریانه زنگ و، وطن او په خاصه توګه پښتو او  
پښتنو ته ځاني دښمن و او دی، ان د کتاب ناشر پر  
دې کتاب باندې بې ځایه نیوکه نه ده کړې.  
(باوجودیکه جانبه بودن نگرش او نسبت به  
قضایا...)

په رښتیا چې عظیمي صیب په خپل کتاب کې  
یوازې د پښتو او پښتنو پر ضد ډېر له شرمه ډک  
دروغ تورونه او چټیات لیکلي دي، علت یې څه  
دی له دې دروغو به څه ګټه واخلي؟ پرته له دې  
چې دخپل ځان او باندې پر ضد دخلکو کرکه  
راوپاروي، څوک یې د قاتل په نوم، څوک یې  
د فاشیست، بېسواد، بې تحصیل، عقده مند،  
جلمبر، سادسیت، وحشي او څوک یې د جلف په نوم

یاد کړي دي.

زه نه پوهېږم چې دا نا مودب اصطلاحات  
عظیمي صیب له کومه پیدا کړي؟  
ما دیوه لیکوال په هېڅ اثر کې داسې بې مفهومه  
بازاري او غیر ادبي اصطلاحگانې نه دي لوستلي،  
نودابه هرو مرو ښاغلي عظیمي صیب له خپل کور  
کهول کلي او بانډې نه په میراث اخیستي وي.  
ښاغلي عظیمي دخیبر قاتل حفیظ الله امین  
ښودلی، چې هېڅ واقعیت نه لري، دروغ او تهمت  
دي، ځکه چې مرحوم خیبر دافغانستان دخلک  
دموکراتيک گوند له بنسټ ایښودونکو نه و، هغه  
عالم، مترقي، ښه چلنده او دپوهې خاوند و، چې  
دگوند او پرچميانو په گروپ کې یې ساری نه  
درلود. نو که ژوند له میراکبر خیبر سره وفاکړې  
وای دپرچميانو په جناح کې به هغه لومړی او  
پېژندل شوی شخصیت و نه بل څوک او دا هم  
ټولته څرگنده ده چې خیبر چا وواژه.



د(اردو او سياست ورسه دهه اخرا فغانستان) په  
 ۲۲۱ مخ کې ليکل شوي چې حفيظ الله امين  
 لومړی مسموم شه او بيا دروسانو د يرغل په نتيجه  
 کې د لاسي بمب په وسيله له منځه لاړه او خود قيقې  
 وروسته يوتن چې له نظامي نينو پرته <sup>ديشو</sup>؛ دامين  
 مړي ته نږدې شو او دهغه مړی يې په شا واړوه او  
 عكاسي يې كړ، ترڅو چې يقين يې راشي چې امين د  
 كه كوم بل څوك؛ او په پای کې يې دامين پر مړي  
 باندې هم فير وكړ.

ددې پارگراف په لوستلو سره ماته دا ټوكه راپه  
 ياد شوه.

(په تېرو وختونو کې تر جگړې وروسته يو جنرال  
 خپل جز و تامونه راغونډ كړل چې خپلو سرتېرو ته  
 دبړي په وياړ انعامونه ورکړي، جنرال له لومړي  
 سرتېري نه وپوښتل، تا په دې جگړه کې څو تنه  
 ووژل، سرتېري وويل: ما د دوتنو غليمانوسرونه  
 غوڅ كړل، دويم سرتېري وويل: ما د يوه تن غليم

سترگې وکښلې، درېيم سرتېري وويل: ما ديوه تن  
پښې له زنگنو نه غوڅې کړې، جنرال ورنه وپوښتل،  
ولې دې سرتري غوڅ نه کړ؟ سرتېري وويل: صاحبه  
سريې بل چا غوڅ کړی و).

نو د عظيمي صيب په خبره هغه نفر چې له پوځي  
نښو پرته يې نظامي دريشي اغوستې وه او د حفيظ -  
الله امين پر بې روحه کالبد يې فيرو کړ هغه  
د پورتنۍ ټوکې د درېيم سرتېري رول لوبولی دی.

داسې ډېر درېيم گړي سرتېري داخلي، کې،  
جې، بي، له پوځي نښو پرته په نظامي دريشۍ کې  
د روسانو په کتار کې د روسانو د يرغل په لومړيو  
شپو ورځو کې د فاتحانو په شان گرځېدل، د ښاغلي  
غوربندي صيب د کتاب (نگاهى به تاريخ حزب  
دموکراتيک خلق افغانستان) په ۹۹ مخ کې هم دغه  
بې پته خليفن په گوته شوي دي.

د عيني شاهدانو له خولې پر دغه شپه چې  
روسانو د حفيظ الله امين پر کور يرغل وکړ،

جنایتکار وکیل او دهمده په شان په خټه خام نورو  
 افغانانو روسانو سره یو ځای نظامي دریشی  
 اغوستې وې چې هېڅ پوځي نښې یې نه درلودلې.  
 دغو ملي ځاینینو دامین کشری زوی چې په خټه  
 دلاسي بم دچرې له امله لږ څه ټپي شوی و دمور  
 غېږې ته ور وغورځېده، کوچني ماشوم کوکې  
 وهلې مورې زه لږ خوږ یم ما روغتون ته ورسوه. که  
 نه پلارغوندې مې مرکېږم، خو دغو ځاینینو هغه  
 ماشوم ددرملنې په نوم دمور له خوږې غېږې په  
 زور را واخیست او له کوره یې بهر کړ چې تر ننه  
 پورې یې مړی او ژوندی وړک دی.  
 بناغلو لوستونکو!

بیا هم عظیمي صاحب دخپل کتاب په ۲۲۹ مخ  
 ۲۶ کرښه کې لیکلي، حفیظ الله امین محکمه  
 واعدام شد) نو دا په ډاگه ویلی شو چې دمیراکبر  
 قاتلین هم هغه داخلي (کې، جي بي) وه چې امین  
 یې دروسانو په مرسته ووژه او ددې قاتلینو مشر

خاص لقب هم ځانته وگاته، نو داهم ویلی شو چې  
ردروغجن حافظه نه لري) ځکه ښاغلی عظیمي  
د (اردو و سیاست درسه دهه افغانستان) په ۲۵۱ مخ  
څلورمه کربنه کې د اردو دملي ترکیب په هکله په  
ډېره بهرني او سپین سترگی سره لیکلي:

(... زیاتره پښتانه منصبداران ځمکه لرونکي او  
د سوکاله ژوند خاوندان وداو یو شمېر تاجک  
منصبداران تحصیل کرده او روشنفکر ورو). دا باید  
څرگنده کړم چې د وجدان خاوند یو لیکوال هېڅ  
وخت یو اړخیز او له تعصب نه ډکه لیکنه نه کوي  
او د ورونو قومونو ترمنځ د نفاق او رته لمن نه وهي.  
عظیمي په خپل خیالي او کرکجن کتاب کې  
لیکلي:

(ما د ظابطی په دوران کې په اوومه فرقه کې  
د څرمگس کتاب پټ لوستلو...) نو له دې خبرې نه  
جوتهېږي چې ښاغلي د څرمگس کتاب په لوستلو  
سره روشنفکر او یا لوستی شوی دی؟

زما هغه بادردو افغانانو ته چې په شوروي کې  
 يې تحصيل کړی دی احترام دی او واقعي جنرالانو  
 ته هم سلام، نو عظيمي صيب که ته وايې ما  
 تحصيل کرده ام او باسواده . بنه به دا چې خپل  
 توصيف خپله نه وايې کړی، زما په نظر دا به بنه  
 وای چې بل چا ستا د تحصيل او روشن فکري  
 ستاينه او توصيف کړی وای، دا به هم خلك قبول  
 کړي چې تاسې نظامي تکتیک کې په څرخه شو  
 درجه له شوروي نه بری ليک اخیستی دی، خو په  
 دې څېره نور ټول بناغلي نظاميان بنه پوهېږي چې  
 تکتیک صنعت دی نه علم او په دې هم د افغانستان  
 محترم وگړي پوهېږي چې د ۱۳۵۷ل کال  
 د مرغومي له شپږمې نه د ۱۳۷۰ل کال تر پایه  
 پورې کوم با صلاحيته گوندي او دولتي منصوب  
 خپل زامن، خپلوان گاونډيان او حتی دکور او کلي  
 ځوانان د عسکري خدمت او جنگي سيمو ته دنه  
 تگ له ډاره شوروي ته د تحصيل په نوم

واستول، ترڅو خپل گروپ او یا ستا په اصطلاح  
خپل خوشبینه (تحصیل کرده او روشن فکره  
طرفداران زیات کړي).  
محترمو لوستونکو!

په رښتیا چې په دا درې لسيزو کې په گران هېواد  
افغانستان کې ډېرې کودتاگانې وشوې، چا  
دخپلو داخلي قواو په زور قدرت لاسته راوړ او چا  
دخارجي قواو په يرغل، څرنگه چې عظيمي صيب  
د (اردو و سياست در سه دهه اخير افغانستان) په  
۳۱۳ مخ يوولسمه کړنښه کې ليکلي دي: کودتای  
نجيب الله و ميخايل گرباچف عليه کارمل، نو که  
ده دا هم ليکلي وي، کودتای کارمل بريښيف عليه  
امين ويا کودتای مخالفين مصالحه ملی و ربانی،  
کودتای اخوانی و پاکستاني و باند، ک، ج، ب،  
افغانی) عليه دکتور نجيب الله، بيا هم دده د کتاب  
د ۳۱۳ مخ تورو کړنو ته د سوال ځای نه و پاتې.  
که هر وطنپرست افغان فکر وکړي د ۱۳۵۷ کال

دغويي د اوومې نېټې له کودتا راپیل دډاکټر  
نجیب الله تر پرځېدو پورې پر گران افغانستان څه  
تېر شول، نو هرو مرو دغبار صیب دتاریخ لومړي  
ټوک کې د ۱۸۳۹-۱۸۴۰ ما جراگانې ورپه  
یادېږي.

بناغلی عظیمي دخپل کتاب په بل ځای کې  
لیکلي. جنرال محمد رفیع دجمهور ریس مرستیال  
دروسانو غوره مال اوپه اخیر کې یې گلبدين سره  
ارتباط درلوده خاین و او تنی هم کودتا وکړه خاین  
و، نوکه دي بناغلي نه څوک وپوښتي ایا تا او ستا  
بانډ دشمال کرغېرن ائتلاف سره ارتباط نه درلود.  
نه شې ویلی ځکه چې له ډېر پخوا نه تاسو دا  
اریکي درلودل.

ایا تاپه کودتاگانو کې فعاله ونډه نه درلوده؟ بیا  
هم نه نه شې ویلای، ځکه چې درلوده دې. باید په  
ډاگه ووايم که تنی په یوه کودتا باندي خاین  
کېږي، نو ستا خیانتونه ترهغه زیات دي، پردې

چې تا په څو کودتاگانو کې فعاله ونډه درلوده. ایا تا دخپل باند تر سیوري لاندې دپرچمیانو دکودتا پلان دخپل کتاب په ۱۵۶مخ کې دامین په مقابل کې نه دی لیکلی؟ ایا هغه رمز چې ستاسې دگروپ ترمنځ تعین شوی و او دخاین وکیل له خواتاته وویل شو، چې دضرورت په وخت کې (رفع مریض وخیم است بصورت عاجل کمک کنید) دې له هېره وتلی؟

که تاسې واقعاً هغه مرموز رمز دافغان دپچيو د هوساینې او دوطن دابادی لپاره په هغه وخت کې کوردینه کړې و، نو ولې مو په اخر کې هغه مریض دکوما په حالت کې لاس تړلی او گریوان خپرلی پرېښود او دهغه نسخه موهم چې دسولې او ثبات دارو او درمل په کې لیکل شوي وو وڅېرله، یو ځل دې روسان راوستل او بل ځل دې پاکستانیان.

عظیمي صیب په کتاب کې لیکلي: منوکی



منگل او عمر معلم خاینان او فاسیستان وو.  
په دې برخه کې باید وویل شي منوکی منگل  
د طب ډاکټر و او ښه علمیت یې درلوده په سلگونو  
ناروغان یې درمل کړي وو او دهغو اشتباهات  
ستا په پرتله ډېر لږ دي.

او محترم تورن جنرال عمر معلم د ساینسي علومو  
په څانګه کې لسانس لري په کلونو کلونو؛ د وطن  
بچیانو ته په ښوونځیو کې روزنه ورکړې وه  
دهغه ګوندي سابقه هم له تا زیاته وه، ښایي هغه به  
ستا ځینې دسیسې او خیانتونه برېښد کړي وي چې  
اوس هغه ته فاشیست او دخاین خطاب ورکوي.

ښاغلی عظیمي د کتاب په ۴۲۴ مخ درېمه کرښه  
کې لیکلي د ډاکټر نجیب الله له خوا د محمد اسلم  
و طنجار ټاکنه دملي دفاع وزیر په توګه ابلهانه  
عمل و، که څوک ورڅخه وپوښتي چې ولې؟ نو د  
به وایي و طنجار خلقي بود و پشتون او بیا به وایي  
زه مستحق وم نه تنی او و طنجار.

زه دگرانو لوستونکو پام دې خبرې ته راگرځوم چې عظيمي په خپل کتاب کې ځينو افغاني لوړو شخصيتونو ته بدې او ردې خبرې کړي او ځينې؛ ان دکوڅې په بدو الفاظو ياد کړي، حوده ته که څوک ووايي چې ستا په شان معجزهم دا بدرد او دکوڅې الفاظ مناسب نه، نو بناغلي وايي چې دقلم دعت او حرمت ساتل په کار دي او په قاميلي تربيه پورې اړه لري.

عظيمي صيب که وايي چې دا بد الفاظ دليکوال په اثر کې دليکوال شخصيت ته صدمه رسوي نو بناغليه ددې اثر په لوستو سره تاته بېخي شخصيت نه دی پاتې.

دبېلگې په توگه د(مناظره ها ومحاضره ها درپيرامون اردو وسياست) دکتاب په ۲۲۰ مخ په درويشتمه کرښه کې د بناغلي (ع، کابلي) نيوکې ته چې د(اردو وسياست درسه دهه اخر افغانستان) پر کتاب باندې يې کړې او په

کاناډاکې د (واقعیت ها) په خپرونه کې خپره شوې ده خو اب ورکړې او لیکلي یې دي (قبل از همه میخواستم خواهش از شما بنمایم که هېچکس را "احمق" خطاب نکنید، زیرا که ادب و تربیت و سطح و سواد شما را زیر سوال میبرد).

عظیمي صیب که دادې واقعیت لیکلی نو ولې دې دخپل کتاب په ۴۲۴ مخ درېمه کرښه کې لیکلي، (د محمد اسلم و وطنجار ټاکنه د ډاکټر نجیب-الله له خوا دملي دفاع دوزیر په توګه ابلهانه عمل و؟

ایا پو هېرې چې احمق او ابله دواړه مترادفې کلمې دي؟

ایا تاته لارم دي چې یو ملي نړیوال پېژندل شوي شخصیت ډاکټر نجیب الله ته ابله خطاب ورکړې؟ که تاسې عظیمي صیب لارم گنئ، نوزه حتما وایم چې ستا د ادب او تربیې، سطحې او سواد پر وړاندې باید غټه سوالیه کېښودل شي.

عظیمي صیب وجداناً ووايه ایا تا دگران  
افغانستان دملي دفاع د وزارت لیاقت او حیثیت  
درلود؟ ایا ستا عمل چلند او کره یو واقعي  
منصبدارته پاتې کېده؟

ان ستا ظاهري سلیقه هم دعسکري اصولنامې  
خلاف و. دا دډاکټر نجیب الله اشتباه وه، چې تاته  
یې دستر جنرال رتبه او دکابل دگرنیزيون  
مسولیت ډرکې، ځکه دیوې وړې سیمې ساتنه نه  
شوه کولای او پاتې دکابل دگرنیزيون مسولیت،  
که لښاغلي عظیمي صیب نه پوښتنه وشي، ولې  
دافغانستان هغه مجهز او پیاوړی پوځ چې له نیمې  
نړۍ سره یې ډغرې وهلې، منحل او نابوده شو؟  
نو وایي به زه یې په راس کې نه وم، په داسې حال  
کې چې تاء اصف دلاور، کاویانی، وکیل، مزدک او  
بریالی دخپلو بادارانو په دستور او دپاکستان  
دخوشالی او دشر او فساد برقراری لپاره دغه  
مسولیت پر غاړه واخیست.

گرانو لوستونکو!

که عظیمی صیب دا خبره هم وکړي، دا به  
د خلاصون لاره نه وي. په دې چې ده او باندي يې  
د ډاکټر نجیب الله په مقابل؛ دشمال ائتلاف وپاراوه،  
مخکې له دې چې دملگرو ملتونو له خوا ټاکل  
شوي استازي کابل ته راننوزي، ملگرو يې دکابل  
ټول گارنيزيون دشمال ائتلاف ته په خپل لاس  
تسليم کړ. په دې وخت کې زه په حربي پوهنتون کې  
برحال منصبدار وم، بڼه مې په یاد دي چې دشورای  
نظار محدود گروپونه دحربي پوهنتون په انگر کې  
دپوهنتون د رهبرۍ هیت له خوا په چک، چکو بڼه  
راغلاست<sup>۱</sup> بدرگه شول او سم له لاسه دحربي  
پوهنتون دپوهنځيو وسله کوټونه ورته پرانیستل  
شول او ټولې وسلې يې ولجه کړې، دچاپر اوږه  
کلاشنکوف او دچا ترملامیکاروف تومانچې  
ځورندې شوې او په گارنيزيون<sup>ک</sup>، تا جناب مسعود ته  
گونډه ووهله او دتسليمۍ سر دې ورته په پښو کې

کېښود او غوره مالي دې ورته پیل کړه، ترڅو  
د کابل ګارنيزيون پُست درڅخه وانخلي او په نتيجه  
کې تر ډېرې مودې پورې په دې پُست کې پاتې  
شوي.

محترم عظيمي صيب! ايا دخلکو دا لاندې  
پوښتنو ته ځواب لري؟

ولې د کابل دمحترمو ښاريانو کورونه چور او  
چپاول شول؟

ولې ملي موزيم چې په منطقه کې يې ساری نه و  
چور او چپاول شول؟

ولې لوی کتابتونه، راډيو، تلويزون، کابل  
پوهنتون او دخلکو شخصي کتابتونونه چور او  
تالان شول؟

ولې د کابل د ګارنيزيون ټولې مهمې او درنې  
وسلې د پنځشېر درې ته يو وړل شوې؟

ولې دافغانستان د پياوړې اردو ټول محرم نظامي  
اسرار ستاسې دشوم ائتلاف په وسيله په پاکستان

خرخ شول؟ او دا باور هم شته چې اوس هم ددې پوځي سياسي اسرارو يوه کاپي تاسره موجوده ده، ځکه چې ته خو هسې هم چندان حافظه نه لرې، چې دظاهرشاه له وخت نه رانيولې دنجيب الله تر پرځېدو پورې تعينات، برطرفۍ گانې، نظامي حالات، کودتاگانې، دپرسونل نومونه د وسايطو څرنگوالی او داسې نور دې په ياد کې دی.

بناغلو لوستونکو! که له يوې خوا د عظيمي په شان ځخود صفتي، دروغ ويل، پرمخې، ذهنيت گرايي او کينه نغبتې ده، بل صفت يې پره اچول هم دي، دبېلگې په توگه ده دخپل کتاب په ۴۲ مخ کې لومړۍ او دويمه کرښه کې ليکلي (تورن مسافر خان دسرتېرو دډېرو سکرو نه منفي استفاده کوله) او د ۱۷۴ مخ په اتلسمه کرښه کې؛ ليکلي (بعضی از رجال برجسته رژيم با داشتن معشوقه ها و مترس های قشنگ کوس بدنامی را به رژيم خویش مې کوبيدند، فارغبال وبدون

اندیشه به عیاشی و فحاشی میپرداختند... ) دا  
اخری مطلب عظیمی صیب دامین پر رژیم تپلی  
دی.

که څوځ له بناغلي عظیمي صیب نه وپوښتي،  
ایا دا پورتنی عملونه تانه درلودل؟ دا به دې ښه  
په یاد پاتې وي، هغه ماښام چې تا په کور کې مېله  
جوړه کړې وه، څو تنه دځان په شان افراد راتول  
کړي وواو (چاروالي) قیماړ دې واهه، زلمی غوث  
دراډیو ټلويزون نطق هم ستا په کور کې ناست و،  
حاجي هزاربز تجار دچای دیوه ځوان هلك په مرسته  
یوه پایه رنگه شارب ټلويزون او څو بوتله وسیکي  
شراب ستا کورته راوړل او تا جناب په مقابل کې  
دگارنیزون دمقام له خوا جعلی ترخیص ورکړ،  
ایا دا ستا منفي استفاده نه وه؟ دا تحفه وه که بډې  
او خیانت؟

هغه ځوان هلك چې ټلويزون او وسیکي شراب یې  
ستا کورته در وړي ووهغه دلته په ډنمارک کې



ژوند کوي.

ايا تاسې د افغانستان د بزگرانو تراکتورونه  
د جمعیت د قوماندانانو د عریضو له لارې په  
پاکستان نه خرڅول؟ له بده مرغه تا ډاکټر نجیب-  
الله ته هم دوکه ورکړې ده او هغه دا هدايات صادر  
کړي ووچې د بزگرانو د تراکتورونو د خرڅلاو امرونه  
دې د ګارنيزيون له خوا ورکړل شي او امر شوی  
وچي زراعتي وسايل او وسايل دې له هوايي  
بمباردمان نه په امان کې وي. د ډاکټر نجیب الله  
له پورتنی انساني هدايت سره سم ستا خولۍ په  
غور و کې ولوېده، له يوې خوا<sup>دې</sup> د خپلو امرونو  
د خرڅلاو له لارې په مليونونو افغانۍ راټولې کړې او  
له بلې خوا<sup>دې</sup> په تراکتورو کې خپل ستراتيژيک  
متحد جمعیت ته له حیرتان بندر نه مستقیمه وسله  
لېږدوله، ترڅو چې نجیب الله ستا په دې شوم او  
منفي عمل خبر شو او د تراکتورونو د خرڅلاو  
صلاحیت یې درڅخه واخيست.

جناب عظيمي ايا پر ۱۳۶۶ ل کال ددرېم  
 مکرويان د ۳۵ بلاک ددرېمي ز مينې ۴۱ پارتمان ته نه  
 راتللي؟ ايا دهغه حلمي هلك چې دلومړي ځل لپاره  
 يې دافغانستان په راډيو تلويزون کې کې د(مايکل  
 جکسن) دنخا تقليد وکړ، مور او دوو ځوانو  
 بڼاپېريو خویندوسره <sup>دې ورته</sup> منفي اړيکي نه درلودلې؟ ( له  
 بده مرغه دا کورنۍ له اخلاقي پلوه کمزورې وه) ايا  
 تا نوموړي ځوان هلك ته دکابل گارنيزيون مقام له  
 خوا دسرتهېرۍ جعلی اسناد نه و ورکړي؟ نه، نه شې  
 ويلی، په دې چې زما کورهم همدغه مکرويان،  
 همدغه بلاک اړون همدې ز مينې په ۴۰ اپارتمان  
 کې و او دبلاک په پنځمه زينه کې دگارد خاصې  
 لوا دوو تنو منصبدارانو هم ژوند کاوه.

دهمدې پنځمې ز مينې په دروازه کې د ۱۰۱ نمبر  
 محافظه غنډ سرتهېرو ا منيتي پوسته هم درلوده،  
 چې ستا په غياب کې به دې ډرپور ددې پوستې  
 سرتهېرو سره مرکې کولې.

دا دوه منصبداران او دامنيتي پوستې پهره دار  
سرتېري ستا په دې منفي عمل هم خبر وو، که تاسې  
عظيمي صيب ددې خبرې نور تفصيل هم غواړئ،  
زه، هماغه دوه منصبداران او سرتېري ژوندي يو  
چې دا خبره درسره سپينه کړو.

گرانو لوستونکو!

عظيمي صيب او باندې يې دخپلې دې تورې  
ليکنې ترڅنگ يوه بله شب نامه هم خپره کړې،  
چې د(مناظره ها ومحاضره ها درپيرامون اردو  
وسياست) په نامه يادېږي، په دې هڅه کې قاتل  
عظيمي ډېر داسې عجيب او غريب مطالب راوړي  
چې په حقيقت کې دهغه جرم لاپه زبات رسوي.

بناغلي عظيمي بياهم دمحترم (ن، کابلی) په  
نيوکه (مناظره ها ومحاضره ها درپيرامون اردو  
وسياست) د کتاب ۲۲۴ مخ پنځمه کرښه کې ښکړ-  
ور دروغ ويلې دي چې:

(درمورد سردار عبدالولي، بعد از همان شب که

شما قصه اش را از اردو و سیاست آورده و اقتباس فرموده اید دیگر، مولف اردو و سیاست از عضویت محکمه منفعل و به عوضش جگرن عبدالستار به امضای سردار محمد داود خان تعیین گردیده بود).

جناب عظیمی صیب، هغه وخت چې ته یو خیالی او پوچ داستان لیکې، ایا ستا تېر شوي پارگرافونه په حافظه کې پاتې دي چې څه دې لیکلي؟ اویا ستا پرتور کتاب باندې څوک نیوکه کوي، ایا ته ددې کتاب کاپي لرې چې په ځواب کې هغه څه دې چې لیکلي دي ترې دفاع وکړې؟ نو که ددې کتاب کاپي در سره موجوده وي، لطفا یې ۱۱۴مخ له لومړۍ کربني نه تر لسمې کربني پورې په بڼه څپر سره ولولئ، چې لیکلي دي دي.

(شبی سردار محمد داود من و اصف را در منزل خویش احضار کرد و بر خلاف هدایت قبلی شان که امر نموده بودند دوسیه سردار ولی طوری تربیت شود که محکمه حکم اعدام را برایش صادر

نمایند، هدایت دادند که چون دوسیه مذکور به اثر  
لت و کوب و شکنجه پولیس های پرچمی ترتیب  
گرددیده و اعتراف گرفته شده، دیگر جنرال فاروق  
خان ریس محکمه نظامی این جریان را تائید  
میکند. بنا دوسیه مذکور حفظ و نامبرده را برایت  
بدهید، تا خواستم چیزی بگویم، سردار بابر  
اشفتگی مخصوص شان مشت بر سر میز کوبیده  
و گفتند که (برادر به زور دنده برقی هرکس اعتراف  
میکند حتی خود من و خود شما نیز) وی ادامه داد  
راکنون هرچه شده، شده است امر میکنم که این  
دوسیه را از بین بردارید دیگر جنرال صاحب درجریان  
است. عبدالولی شخص نا فهمی بود، فقط یک  
کلاه و یک چوب زیر قول پایه های غرورش را  
تشکیل میداد. اکنون بقدر کافی جزا دیده است،  
من هیچوقت به وطن پرستی وی شک نداشتم.

عظیمی صیب که ته وایی چپ دسردار عبدالولی  
دمحکمې له غریتوب نه لرې شوی دی، نو ولی

سردار محمد داود خان ددويم ځل لپاره ته او اصف  
الله خان ته ور وبللې؟ په دې وخت کې خو د سردار  
عبدالولي جعلي دوسيه بشپړه شوې وه، دوهلو او  
ټکولو په وسيله له هغه نه اعتراف هم اخيستل  
شوی و.

بناغلي عظيمي که ته وايي (بعد ازهمان شب  
اول...) د سردار عبدالولي د محکمې له غړيتوب نه  
لرې شوې وې، نو ولې سردار داود خان جگړن  
عبدالستار چې ستا پر ځای ټاکل شوی و، اصف  
الله سره يې ځانته ونه بله؟ که ته له غړيتوب نه  
لرې شوې وې، ولې سردار صيب درته په سوک  
وواهه؟

ولې سردار صيب درته وويل وروره د برقي ډنډې  
په زور هرڅوک اعتراف کوي، که زه هم واوسم او يا  
ته.

عظيمي صيب دا پورتنۍ خبرې ټولې ستا  
دسترگو ليدلې حال دی، چې په خپل خيالي کتاب

کې دې ليکلي او ورڅخه هېڅ انکار نه شې کولای.  
لومړی داچې د (اردو و سياست درسه دهه  
اخرا فغانستان) د ۹۵ مخ په اوولسمه کړبنه کې دې  
ليکلي (جگتورن ستارخان ريس ارکان غند ۷۱۷  
نيز به صفت همکار دايمي اين محکمه تعين  
گرديده ولې در ترکیب محکمه نبود).

دويم محترم الف، هارون دخپل کتاب (داود خان  
دکې چې بي په لومو کې) په ۶۷ مخ کې دشهيد  
ميوندوال او دهغه دملگرو دنظامي محکمې غړي  
وحشيان او بډې اخيستونکي بنودلي او تا جناب  
دهغه پولیکنې دخپل کتاب په ۱۰۵ مخ  
خوارلسمه کړبنه کې نيوکې کړي اوليکلي دې دي  
رتا جائیکه من بحيث عضو محکمه نظامی شاهد  
بوده ميتوانم اعضای محکمه مردم با تقوا بودند  
وهر کدام انها عمری را به پاکی و درستکاری د  
اردو بسر رسانيده بودند).

بناغلی عظیمي ستا دې پورتنی ليکنې نه

داسې جوته کېږي، چې نه يوازې (بعد از همان شب اول...) د محکمې له غړيتوب نه لرې شوی نه يې، بلكې ډېره موده دې د سردار داود خان دنظامي محکمې د غړيتوب افتخار هم درلود او ډېرو باشهامتو وټنې سته افغانانو ته دې په څرگندډول پښتو ته جعلی دوسيې او دسيسې جوړې کړي او دنيستی کندی ته دې غورحولي دي.

بیا هم عظیمي صیب د (مناظره ها و محاضره ها در پیرامون اردو و سیاست) د کتاب په ۱۵۱ مخ لومړی کرښه کې د بناغلي محترم فرهنگ صیب پر مقاله باندې نیوکه کړې او ليکي (به پندار من، در کشورهای پیشرفته کسی که مورد چنین اتهامی قرار میگیرد، حق دارد وکیل بگیرد و اقامه دعوه کند، اما روی نا داری سیاه که غم نان نمیگذارد ورنه عرض می کردم که بسم الله، بفرمائید ثابت بسازید و یا از بهتانی که وار نموده اید معذرت بخواهید).



جناب عظيمي صيب اول داچي يوپناه  
ورکوونکی هېواد کډوال ته دخپل دولت شرايطو په  
نظر کې نيولو دکور، کاليو او ډوډۍ دسمبالولو له  
کبله په يوې کافي اندازې سره نقدي بسپنه کوي او  
محترم کډوال کولي شي په دې نقدي بسپنې خپل  
نور مال ژوند ته ادامه ورکړي، خو هغه کډوال چې  
له دې بسپنې نه دخپلو شومو سياسي اغراضو په  
خاوند استفاده وکړي، هغه لکه تقاسې په شان  
وي (روي ناداری سياه، غم نان نميگذارد ورنه...).

دويم که په هرپرمخ تللي هېواد کې کډوال حق لري  
چې وکیل ونيسي، نو دغه هېوادونه دا قانون هم  
لري چې دمحکمې لگښت ورته مخکې کېږدي.

جناب عظيمي صيب! تاته خو په پخپله خړه  
هنداره کې ځان پاک او سپېڅلی بنکاري. ته به  
وايې چې دچا حق دې نه دی خوړلی، دچا ناموس  
ته دې بد نه دي کتلي، لاسونه دې دمظلومو په  
وينو سره نه دي...

نو زما مشوره تاته داده چې بسم الله او پر  
 انتقاد کوونکو باندې عرض وکړه او وکیل ونیسه،  
 چې (اعاده حیثیت جناب عالی گردد) او په پای کې  
 پرمخې جوت شي او که دا کار نه کوي دخپل  
 وجدان دعذاب دخلاصون لپاره له محترمو  
 انتقاد کوونکو نه لکه بناغلو (ن، کابلي، فرهنگ  
 صيب، الف، هارون، ډاکټرون، حق شناس،  
 حامد علي...) او داسې نورو نه احترامانه معذرت  
 وغواړي او هوډ وکړي چې نور چاپسي دروغ ونه  
 وايي او تهمت ونه کړي او دافغان باشهامته ولس  
 ترمنځ چې له پېړيو پېړيو را په دې خوا لکه دورونو  
 په شان په گران افغانستان کې يو له بل سره ژوند  
 کوي، دپښتون، تاجک او داسې نورو په نوم نفاق ته  
 لمن ونه وهي او دادې تل په یاد اوسه چې د(دروغو  
 منزل لنډ وي). په پای کې بايد ووايم دا پروني او  
 اوسني نه بښونکي حالات چې پر گران افغانستان  
 او افغانانو راغلي او راځي، داتول ستاسې دشوم

ائتلاف او دتور جنایتکار ستمی بانډ افغاني ضد  
هلو ځلو نتیجې دي، چې له همدې امله به افغان  
ولس هېڅکله هم تاسې ونه بښي او له خیالي خوب  
نه راپاڅېږي چې کونجاره مو لاسته نه درځي.



